

ODLUKE DOMAĆIH SUDOVA DECISIONS OF DOMESTIC COURTS

POTONUĆE PLOVILA NA VEZU - UGOVORNO ISKLUČENJE ODGOVORNOSTI MARINE ZA SKRIVENE MANE PLOVILA

VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Presuda broj: II Rev-24/1997-2 od 17. svibnja 2001.

Vijeće: dr.sc. Ivo Grbin kao predsjednik vijeća te

Miroslava Vekić, Tomo Gložinić, Ljubica Munić i Ivan Mikšić kao članovi vijeća

Vlasnik plovila i marina sklopili su ugovor o vezu. Plovilo je potonulo na vezu, a osiguratelj vlasnika plovila kao tužitelj od marine kao tuženika potražuje naknadu. Tužitelj tvrdi da je obavljanje servisa koji su izvršili tuženikovi radnici tri dana prije potonuća plovila u uzročnoj vezi s njegovim potonućem. U postupku je utvrđeno da je nedostatak, odnosno kvar na plovilu uzrokovao njegovo potonuće, a potonuće nije u uzročnoj vezi sa ponašanjem tuženika odnosno nije utvrđeno da je šteta posljedica nekog činjenja ili propuštanja marine kao tuženika. Općim uvojetima ugovora koji su sastavni dio ugovora o vezu isključena je odgovornost marine za štete koje su posljedica skrivene mane plovila. Tuženik bi odgovarao za nastalu štetu samo ukoliko bi on odnosno njegovo osoblje znali ili mogli znati za kvarove na plovilu koji su doveli do potonuća. Činjenično stanje utvrđeno u provedenom postupku ne daje osnova za zaključak da je tuženi znao ili mogao znati za oštećenja, odnosno nedostatke na plovilu, koji bi mogli imati za posljedicu potonuće plovila.

U postupku je utvrđeno da je u marini tuženika potonulo plovilo na vezu koje je bilo u vlasništvu tužiteljevog osiguranika. Plovilo se nalazilo na vezu u tuženikovo-voj marini temeljem ugovora o vezu sklopljenim između vlasnika plovila i marine. Osiguratelj vlasnika plovila potražuje isplatu od marine. Trgovački sud u Rijeci, presudom broj P-11/96 od 4. travnja 1996. odbio je tužbeni zahtjev za isplatu, a Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud je svojom presudom broj Pž-1879/96-2 od 3. rujna 1996. potvrdio prvostupanjsku presudu.

Protiv te presude izjavio je reviziju tužitelj i to zbog razloga iz čl. 385. st. 1. t. 1. i 3. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj 53/91, dalje ZPP). Smatra da presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati jer su razlozi o odlučnim činjenicama nejasni i postoji protuslovlje između onoga što se navodi u razlozima presude i sadržaja isprava. Tvrdi da drugostupanjski sud nije imao u spisu uporište za zaključak da tuženikovi radnici nisu krivi za potonuće jahte. Tužitelj u reviziji ističe da su vještaci iz Njemačke utvrdili da je od početka prodiranja mora na

morskom ventilu i filtru za vodu do potonuća jahte prošlo oko 69 sati, a tuženikovi radnici su bili na jahti tri dana prije potonuća. Po tome revident zaključuje da je servis koji su obavili tuženikovi radnici u svezi sa potonućem jahte te predlaže da Vrhovni sud Republike Hrvatske (u nastavku VSRH) prihvati reviziju i ukine presude nižestupanjskih sudova te predmet vrati na ponovno suđenje. Protivna strana nije dala odgovor na reviziju, a državni odvjetnik, kojemu je revizija također dostavljena u smislu čl. 390. ZPP-a nije se očitovao na sadržaj revizije.

VSRH odlučio je da revizija nije osnovana. Ispitujući pobijanu presudu u smislu čl. 386. ZPP-a, VSRH utvrdio je da u provedenom postupku nije ostvarena bitna povreda odredbe ZPP-a iz čl. 356. st. 2. toč. 10. ZPP-a, na koju revizijski sud pazi po službenoj dužnosti. Također, nisu ostvarene niti druge bitne povrede odredbi ZPP-a iz čl. 354. u vezi s čl. 385. st. 1. toč. 1 ZPP-a na koje upućuje revident kao i način na koji bi one bile ostvarene. VSRH je zaključio da razlozi presude nisu protuslovni i odnose se na sve činjenice, koje mogu biti u ovom pravnom odnosu odlučne za donošenje na zakonu osnovane odluke. VSRH je istaknuo da se revizija svojim sadržajem najvećim dijelom odnosi na činjenično stanje, a u smislu čl. 385. st. 3. ZPP-a nije moguće izjaviti reviziju zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Činjenica da su tuženikovi radnici obavljali servis na plovilu oko 69 sati prije potonuća sama po sebi ne znači da su oni svojim činjenjem ili propuštanjem prouzročili potonuće plovila, zaključio je VSRH. U smislu čl. 219. ZPP-a svaka je stranka dužna iznijeti činjenice i predložiti dokaze na kojima temelji svoj zahtjev ili kojim pobija navode i dokaze protivnika.

VSRH je utvrdio da revizijski razlog iz čl. 356. u svezi sa čl. 385. st. 1. toč. 3 ZPP-a, a koji se odnosi na pogrešnu primjenu materijalnog prava nije ostvaren. Na utvrđeno činjenično stanje nižestupanjski sudovi su pravilo primijenili materijalno pravo. U provedenom postupku nije utvrđena uzročna veza između ponašanja tuženika odnosno njegovih zaposlenika i nastanka štete, odnosno nije utvrđeno da je šteta posljedica nekog činjenja ili propuštanja tuženika odnosno njegovih zaposlenika. Prema Općim uvjetima poslovanja tuženika, koji su sastavni dio ugovora, isključena je njegova odgovornost za štete koje su posljedica skrivene mane. Prema tome, tuženik bi odgovarao za nastalu štetu samo ukoliko bi on odnosno njegovo osoblje znali ili mogli znati za kvarove na plovilu koji su doveli do potonuća plovila. Činjenično stanje utvrđeno u provedenom postupku ne daje osnova za zaključak da je tuženi, odnosno da su odgovorne osobe tuženika znale ili mogle znati za oštećenja, odnosno nedostatke na plovilu, koji bi mogli imati za posljedicu potonuće plovila.

Nedostatak, odnosno kvar na plovilu je propuštanje ventila morske vode koje je nastalo normalnim habanjem ventila i dovelo do nedovoljnog brtvljenja. Uzrok potonuća je i puknuće kućišta filtera za vodu i činjenica da crpke koji su trebale biti automatski uključene za rad nisu radile. Spomenuti uzroci potonuća plovila

proizlaze iz mišljenja vještaka koje je predočio tužitelj, a oni se ne dovode u vezu sa ponašanjem tuženikovih radnika, odnosno njihovim radnjama ili propuštanjima prilikom obavljanja servisa. Zbog toga je VSRH zaključio da je materijalno pravo pravilno primijenjeno kada je odbijen tužbeni zahtjev te da nisu ostvareni razlozi za reviziju na koji sud pazi po službenoj dužnosti, kao i oni na koje upućuje revident u reviziji. VSRH je na temelju čl. 393. ZPP-a reviziju odbio kao neosnovanu.

Dr. sc. Vesna Skorupan Wolff, znanstveni savjetnik
Jadranski zavod Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb

Summary:

**VESSEL SANK ON BERTH – CONTRACTUAL EXCLUSION OF
LIABILITY OF THE MARINA FOR DAMAGES CAUSED BY
LATENT DEFECT IN THE VESSEL**

No evidence of causal link between the maintenance service by the marina's staff and the sinking. The marina is not liable for damage caused by latent defect in the vessel. The staff did not know and ought not to have known of the problem with the vent (due care).

The owner of the vessel has concluded the berth contract with the marina. The vessel sank on berth; the insurer of the owner of the vessel as plaintiff demands damages from the marina as defendant. The plaintiff claims that the maintenance service provided by the defendant's staff three days before the vessel sank stands in causal link with the sinking. It was proved in the proceedings that the imperfection, or rather the defect in the vessel, had caused its sinking, while the sinking did not stand in causal link with the defendant's behaviour. Pursuant to general terms and conditions of the contract, the marina is not liable for damages caused by latent defect in the vessel. The defendant would only be liable for the damages in case either itself or its staff had known or might have known of defects in the vessel, which could consequently have led to the sinking. The state of facts, defined in the proceedings, offers no basis for the conclusion that the defendant knew or might have known of damages to or imperfections in the vessel that could consequently have led to the sinking thereof.